

Stichting Thornsche Molen

Notarieel opgericht : 11 mei 2006

Secr. Steenheuvelsestraat 38 6578 AD Leuth - Holland
tel.(0031)(0)24 663 1442

Kamer van Koophandel: 09 161 558

Rabobank, Rijk van Nijmegen: 1051 48 997

E-mail: info@thornsemolen.nl

Website: www.thornsemolen.nl

Nieuwsbrief 6^e Jaargang nr. 1 juni 2011 Redactie Jan van Eck

Van de voorzitter

Beste donateurs en andere lezers van onze nieuwsbrief.

Iets later dan u van ons gewend bent, valt deze Nieuwsbrief bij u in de bus. De reden hiervan is dat een gepland gesprek, op ambtelijk niveau met de provincie ons heeft doen besluiten om even te wachten met deze Nieuwsbrief. Het belangrijkste gegeven uit dit, inmiddels gehouden gesprek, wil ik u graag meedelen. We zijn niet "afgeschreven" op de projectenlijst. Ook de eerder schriftelijk toegezegde € 100.000 staan nog te wachten op de uitvoering van ons project. Hoop doet leven. Dat geldt ook in dit geval. Een probleem is echter de vicieuze cirkel waar we in zitten en die we moeten doorbreken willen we verder kunnen. De provincie, waar ons verzoek tot subsidie ligt, kan namelijk geen uitspraak over verdere subsidieverlening doen vóórdat het traject van vergunningverlening met alle daarbij behorende zaken, zoals b.v. bestemmingsplanwijziging, is afgerond. De gemeente op zijn beurt kan/wil geen kostbare bestemmingsplanwijziging doorvoeren zolang het financiële plaatje niet rond is. Kortom: geen financiën als het voortraject niet is afgerond en geen voortraject als het financiële plaatje niet rond is. Deze situatie geldt voor bijna allen waar we aankloppen voor steun bij ons project. Om deze situatie te doorbreken staat er bij ons een gesprek met zowel de gedeputeerde van de provincie als met onze eigen burgervader op de rol. Inmiddels hebben we zo rond de € 30.000 aan particulier geld in het project gestoken. Dit is geen geld wat de voorzitter uit zijn hoge hoed heeft getoverd maar is geld van mensen die cultuurhistorie, en daarmee onze stichting, een warm hart toedragen en uitkijken naar de realisatie van de molen. Dit geeft het bestuur van de stichting en naar wij hopen ook het bestuur van de provincie en van onze mooie gemeente, de nodige stimulans om met enthousiasme en voortvarendheid door te gaan met de herbouwplannen van de Thornsche molen. Alle sponsoren, hartelijk dank voor uw ondersteuning waarmee u niet alleen laat zien dat het project breed wordt gedragen, maar waarmee ons ook de mogelijkheid wordt geboden om door te gaan. Wij blijven er voor gaan. U toch ook?!

Onthulling kunstwerk

"OPEN". Vrijdagmiddag 24 juni is onder een stralend zonnetje het kunstwerk "OPEN" door het zaaien van graszaad onthuld. Speeches waren er van burgemeester Paul Wilbers, Mevr. Riet Dupont (prov. Gld) en de kunstenaar Paul de Kort. Ook werd gerefereerd aan de Thornsche Molen, die hier ooit stond en wordt herbouwd. Het kunstwerk ligt op een kunstmatig aangelegd eilandje in de Otterlei, de wetering die ter plaatse de grens vormt tussen Nederland en Duitsland. Het is vervaardigd in het kader van afronding van het project Landinrichting Ooijpolder. Het kunstwerk is de 'buurman' van de toekomstige Thornsche Molen met welke het samen het ensemble 'oude en nieuwe cultuur' gaat vormen.

Ook de Zyfflicher Nachbarn zijn aanwezig. Vlnr: Paul Janssen, Walter Beckers en Wilhelm Janssen ('den Prezn')

Wipmolen (poldermolen) bij Nieuwpoort (ZH)

Thornsche molen, jaren dertig 20de eeuw, (kokerkorenmolen)

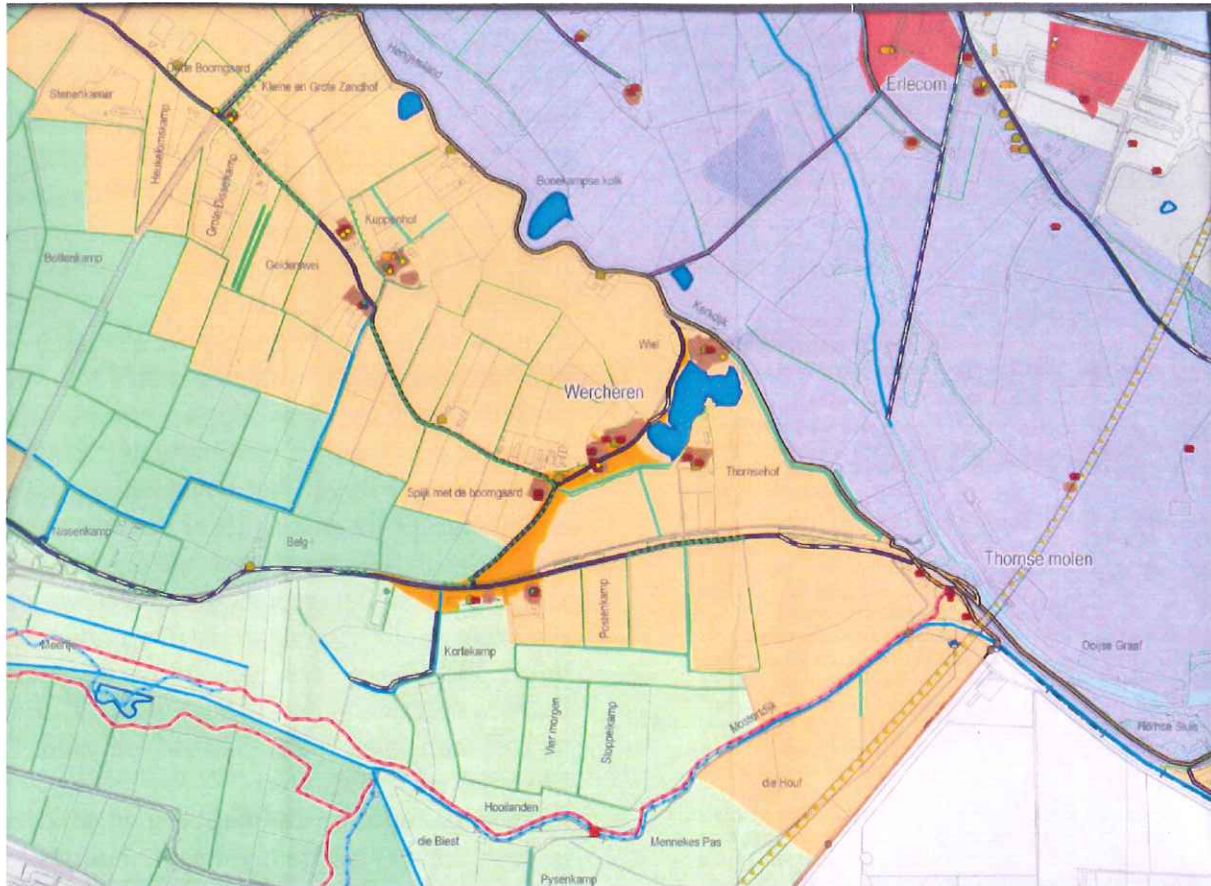

De Kekerdomse Molen "De Duffelt" (beltmolen). Let op de ingang van de belt.

DIVERSE TYPEN MOLENS Onder de Nederlandse windmolens bestaan diverse variaties. Naast de verschillende typen als b.v. wipmolen, standerdmolen en beltmolen, kennen de verschillende typen ook verschillende functies zoals: graan- papier- en poldermolen. Hoewel molenaar Gert Vierboom zijn Thornsche Molen steevast een wipmolen noemde was dit niet juist, ondanks de gelijkenis. De **wipmolen** is een kleine standaardmolen. Let op het grote schoepenrad in het voorbeeld. Hier betreft het een poldermolen. De **kokerkorenmolen**, de Thornsche Molen, daarentegen is een graanmolen, waarvan het bovenhuis draait op de koningsspil die in een koker door de gehele molen loopt. Uiteraard zijn beide afhankelijk van de wind. Dat is voor de molenaar een onzekere factor. Vandaar dat Gert Vierboom begin 20ste eeuw een schuur bij de molen bouwde met daarin een petroleummotor, zodat hij niet meer afhankelijk was van de wind. De Kekerdomse graanmolen is een **beltmolen**. Deze is gebouwd op een belt/berg. In deze belt is een open ruimte gemaakt met brede toegangsdeur. De boer kan met kar en paard zijn graan in de molen afleveren. Als de molenaar zijn werk heeft gedaan, komt de bakker binnenrijden om de zakken met meel op te laden. Deze worden dan met een takel op de kar gelost.

Op de jl. Nationale Molendag 14 mei was onze stichting te gast bij de heringebruikname van de Kekerdomse molen "De Duffelt". De feestelijkheden die hiermee gepaard gingen vormden deels een herhaling van die in 1977 toen de molen een grondige restauratie had ondergaan. Fanfare UNA uit Kekerdom was opnieuw – met deels dezelfde muzikanten - present voor een muzikale bijdrage. Een enthousiast Stichtingsbestuur - onder voorzitterschap van René Rieken - zet zich in voor het behoud en onderhoud van deze uit 1868 stammende beltmolen. Samenwerking met de Stichting Thornsche Molen is al beklonken. En Kees van Kuppeveld de toekomstige molenaar van de Thornsche Molen verleent hand en spandiensten op de Duffelt en kan op die wijze weer de nodige ervaring opdoen.

Wat kaarten ons kunnen vertellen

Uitsnede Cultuurhistorische Waardekaart (CHW) gemeente Ubbergen. Ditmaal in de Nieuwsbrief geen historische kaart, maar een actuele kaart met historie. Zo zien we de over de buurtschap “Thornsche Molen” lopende frontlinie die daar vanaf Market Garden in september 1944 een half jaar stand hield. Het westelijk gedeelte kwam vrij snel in handen van de geallieerden. In het oostelijk deel hield de bezetter nog een half jaar stand. Als gevolg hiervan moest de bevolking van Erlecom, Ooij en Persingen naar het zuiden evacueren, terwijl de bewoners van het oostelijk deel - Leuth, Kekerdom en Millingen – via oversteek van de Rijn naar Oost- en Noord-Nederland trokken. In het oog springen de helblauw gekleurde kolken, littekens van doorbraken in de voormalige Waalbandijk, tegenwoordig de Kerkdijk. Zoals “Wiel” onder Wercheren en “Bonekampse kolk” in de polder Erlecom. Ook de veldnamen staan op de kaart vermeld. Zoals “Spijk met de boomgaard”: *Spijk of Spyker* was een (graan)voorraadschuur behorende bij een grote hoeve of kasteel. “Spijk met de boomgaard” is een archeologisch beschermd hoog gelegen perceel. Hier stond eens het “Huys Wercheren” van de voormalige heerlijkheid. De rode lijnen aan beide zijden van Het Meertje geven het tracé van de verdwenen binnenkaden aan: Mosterdijk/Mosterddeich en verderop Kadijk, die destijds het Circul van de Ooij beschermden tegen hoog water vanuit de achter- of binnenzijde van het “Circul”. Bijzonder ook is de brede okergeel gekleurde strook grond die vanaf de Thornsche straat naar het buurtschap Wercheren loopt. Dit is de nu in het omringende land opgenomen voormalige bredestraat. “Brede straat” betreft in dit geval een bijzondere categorie straten die in beginsel niet voor verkeer waren bestemd, maar voornamelijk agrarische doeleinden dienden. Brede straten waren gemeenschappelijk eigendom, langgerekt en zoals de naam al aangeeft vrij breed. Deze werden benut als veedrift en kwamen uit op de meest rijke grasgronden nabij de rivier, op de dijk en/of de uiterwaarden. Langs delen van de bredestraat vormden zich nederzettingen die de straat als agrarische openbare ruimte konden benutten. In Leuth duidt de bestaande Bredestraat op de vroegere veedrift aldaar. En ook de toenmalige Spaldropseweg – huidige Botsestraat – in Kekerdom vormde vanaf de “Kapittelshof” een veedrift richting dijk.